

GERRT VAN DEN BERG (31)

PLAATS: ERMELO (GLD.)

BEDRIJF: 115 SWIFTER FOKOOIEN, 140 CYCLUSOOIEN (POLL DORSET EN FLEVOLANDER). GAAT NAAR 400 CYCLUSOOIEN. 19 HA GRASLAND, WAARVAN 2 IN EIGENDOM

OVERIG: FULLTIME PROCESOPERATOR IN PLOEGENDIENST EN CARAVANSTALLING

WEBSITE: WWW.VEEFOKBEDRIJF.NL

Twee schapentakken op een bedrijf

Hij barst van de ambities. Wil fokker en vleeslamproducent zijn. Is druk in de weer om een volwaardig schapenbedrijf op te bouwen. Daarnaast werkt hij fulltime. Gerrit van den Berg: "Wat is er mooier dan van je hobby je werk te maken?"

Het bedrijf is nog in opbouw, maar kent nu al twee schapentakken: een Swifterfokkerij en een vleeslamproductie met 'cyclusoaien', een kruising van Flevolander en Poll Dorset. De Swifterfokkerij houdt Gerrit van den Berg stabiel op zo'n 115 ooien. Voor de vleeslamproductie heeft hij nu 140 ooien, het gaan er 400 worden. Hij is gecharmeerd van de Poll Dorset. "Wat een enorme groeiers zijn dat. En ze hebben zo weinig nodig. Ze groeien van water, denk ik", zegt hij lachend. Hij roemt de vitaliteit. "Die is erg goed. Ze lammeren af en meteen staan de lammetjes te drinken. De ooien zijn ook zo sterk en vlot. Het ras is echt geweldig." De Poll Dorset kruist hij met Flevoland, want de vruchtbaarheid is een minpuntje van de Poll Dorset, naast de lange staarten. Gemiddeld krap twee lammeren vindt Van den Berg te laag. Vandaar dat hij de vruchtbare Flevolander inkruist. "Die brengt er drie tot vier, daar zit ik ook niet op te wachten. De cyclusoai uit deze twee is precies goed." Beide rassen kunnen het hele jaar bronstig worden, zodat Van den Berg twee groepen van elk 200 kruisingooien kan gaan maken en hij elke vier maanden ooien aan het lammeren heeft. "Dan kijk ik ook niet het grootste deel van het jaar tegen een lege stal aan."

Deze groep ooien is inmiddels aan het aflammeren. Links vooraan een Poll Dorset, daarnaast een Flevolander en daarnaast een jonge kruisingooi Poll Dorset x Flevolander.

HOBBY

De Swifters noemt hij hobby. "In de fokkerij kan ik mijn hart kwijt. Ik heb voor mezelf in beeld hoe de Swifter over tien jaar eruit moet zien: een functioneel kruis, beste uier, genoeg lammeren brengend in combinatie met een goede beveleedheid. Ik loop al op de rest voor. De twintig rammen die ik dit jaar heb laten keuren, kregen 83,2 punten voor bespiering. In het stamboek is het gemiddeld 80." Hij werkt nu vooral aan het kruis. "Dat is zó belangrijk. Is het kruis goed, dan past er een goede uier onder, is de bil vaak goed, lammert de ooi makkelijk af, is de rug gauw breed en de voorkant ook. Dan heb je al tachtig procent van het dier te pakken."

ALLEEN INKOMEN TELT

Bij de vleeslamtak van zijn bedrijf zijn de

ambities niet kleiner. Maar daar telt alleen het inkomen. Zo blijkt de Poll Dorset zonder krachtvoer te kunnen. Een goede kuil, mineralen en een mix van bierbostel en aardappelsnippers zijn genoeg. "Daarmee moet ik al oppassen dat ze niet te vet worden." Hij wilde ze in de zuivere lijn houden, maar toen hij een koppel kruisingen van die Poll Dorset met de Flevolander zag, was hij enthousiast. "Hoeveel beter wil je ze hebben?" Hij besloot voor deze combinatie, de cyclusoai, te gaan.

Dit jaar mei lammerden de eerste ooien af. De worpgroottes waren prima, de vitaliteit en zelfredzaamheid van de lammeren extreem goed. "Die Poll Dorsets knallen gewoon met hun groei. Echt, daar kan geen Texelaar tegenop. Ja, een Engelse Texelaar wel. Daarom zet ik die op de ooien die na twee keer zeventien >>

Resultaten Swifters

	2010	2011
Grootgebrachte lammeren door jonge ooien	1,8	2,05
Grootgebrachte lammeren door oudere ooien	3,0	2,65*
Bespieringscijfer fokrammen	83,5	83,2

Geplande cyclus vleeslamproductie

Begin augustus ram erbij	Begin januari start lammerij	Half maart start spenen
Begin april ram erbij	Begin september start lammerij	Half november start spenen
Begin december ram erbij	Begin mei start lammerij	Half juli start spenen

*Door droogte vorig jaar onvoldoende kunnen flushen.

reportage

Een Poll Dorset-ram dekt een cyclusooi. Dat gebeurt bij ooiën die ten minste twee lammeren hebben gebracht. Minder vruchtbare ooiën gaan onder een Flevolanderram.

dagen niet zijn gedekt. De lammeren daarvan plus de ooiën gaan weg voor de slacht. Niet goed genoeg. Een ooi moet zich in twee cycli laten dekken.”

Hij is nog aan het opbouwen, dus elk ooi-lam blijft. Op den duur wil hij alleen de ooitjes aanhouden van de ooiën die in de moeilijke dekmaanden mei en september zijn geboren. En het worden natuurlijk steeds meer echte ‘cyclusooiën’ en steeds minder zuivere Flevolanders en Poll Dorsets. De jonge cyclusooiën die in

‘80 procent van de ooiën laat zich twee weken na het spenen alweer dekken’

september vorig jaar zijn geboren, lammeren binnenkort af.

Ondanks dat hij bij de ooiën de originele rassen gaat loslaten, hoopt Gerrit van den Berg toch nog voldoende heterosiseffect (de nakomelingen zijn beter dan het gemiddelde van de uitgangsrassen) te krijgen door steeds zuivere rammen in te zetten. De individuele prestaties van de ooi bepalen welke ram erbij gaat. “Als ze gemiddeld twee of meer lammeren brengt, gaat er een Poll Dorset bij. Komt ze lager, dan gaat ze onder een Flevolander. Voor de eerste worp neem ik altijd een Flevolanderram, want die geeft iets fijnere lammetjes.”

VEEL WERK

Voor de afzet heeft hij verschillende handelaren. “De ene maakt goede prijzen voor zuiglammeren, de andere voor oude schapen.” Hij is ook bezig met de verkoop van een regionaal merklam via een lokale slager: ‘Telgts-lam’. En hij krijgt ook vraag; een slachthuis in de buurt wil elke week twintig tot dertig lammeren. “Maar ik kan ze nog niet leveren.”

De prijzen zijn in elk geval goed. Dit jaar is er nog geen slachtrijp lam voor minder dan honderd euro weggegaan.

Hij heeft natuurlijk wel veel werk, zeker omdat hij ook nog eens in ploegendienst fulltime in een fabriek voor premixen werkt. “Gelukkig heb ik een goede stagiaire.” Maar desondanks: het voeren is een hoop gesjouw. De lammeren krijgen de genoemde mix onbeperkt en de ooiën krijgen binnen er 2 à 2,5 kilo van plus kuilgras. Krachtvoer geven vanuit een silo met vizels zou natuurlijk een hoop werk schelen, maar dat is voor Van

den Berg te duur op dit moment. Efficiëntie, vitaliteit. Deze woorden bezigt Gerrit van den Berg geregeld. “Tachtig procent van de ooiën laat zich twee weken na het spenen alweer dekken. Dat heeft met conditie te maken, met bespieren en vitaliteit. De Poll Dorset heeft een ongelooflijk goede conditie.” De Swifters blijven zeker. “Ze geven me extreem veel voldoening naast dat super-economische cyclusschaap.” <<

Een jonge cyclusooi: een kruising van Poll Dorset met Flevolander.

Gerrit van den Berg heeft veel werk aan zijn groeiende schapenstapel. Toch heeft hij nog een fulltime baan erbij.